

VALTUUSTOALOITE: SIIRTOLAPUUTARHA-ALUE RANTASALMELLE

RANTASALMEN KUNTA

Etelä-Savon maakuntaliiton teettämän Etelä-Savon maine- ja tunnettuustutkimuksen (2023) mukaan Etelä-Savo on yksi matkailun kärkimaakunnista. Tätä tietoa meidän on hyvä hyödyntää Rantasalmen tulevaisuutta suunniteltaessa. Niinpä aloitteessamme nostamme esiin moniulotteisesti vaikuttavan siirtolapuutarhatoiminnan, joka on Rantasalmella yhteisesti sovittujen brändilausemien ja strategian mukaista toimintaa. Se on yleishyödyllistä virkistystoimintaa, joka sopii luontevasti kunnan muun yritys- ja virkistystoiminnan yhteyteen, on osa sitä ja tukee matkailua. Siirtolapuutarhatoiminta herättää positiivisia mielikuvia. Tähän asti olemme tottuneet ajattelemaan siirtolapuutarhoja kaupunkien liepeillä, mutta nyt on Rantasalmella H-hetki olla edelläkävijä siirtolapuutarhan perustamisessa maaseututaajaman iloksi.

Siirtolapuutarha-alueita on Suomessa jo noin 60 ja niissä palstoja n. 6000 kpl. Siirtolapuutarha-alueiden määrä on ollut vahvasti kasvussa koko 2000-luvun ja kasvaa edelleen. Toiminta on yhdistyspohjaista. Siirtolapuutarha-alue on ekologiseen elämiseen ja puutarhaviljelytarkoitukseen varattu, usein kunnan omistama alue, joka on jaettu 100–500 m²:n palstoihin. Suurille palstoille voi rakentaa tyyppi- ja piirustusten mukaisen mökin, jonka koko on suhteessa palstan kokoon; alue on esteettisesti yhtenäinen ja kaunis kokonaisuus, tiivis ”kyläyhteisö”, jonka jäsenet pyörittävät yhdistystoimintaa, pitävät talkoita, järjestävät retkiä, juhlia ym. yhteisöllistä toimintaa. Siirtolapuutarhojen toiminnan kattojärjestön, Siirtolapuutarhaliiton kautta toiminnasta saa konkreettista tietoa ja paljon selkeitä ohjeita.

Siirtolapuutarhoissa toteutuvat ekonomia, ekologia, estetiikka ja etiikka eli yhdyskuntasuunnittelun emeritusprofessori Pekka V. Virtasen neljä E:tä. Siirtolapuutarha-alueella jokainen vuosi on ilmastoystävällinen vihervuosi!

Siirtolapuutarhatoiminnalla on paljon tutkittuja hyötyjä ja toiminta sopii Rantasalmen strategiaan tavoitteisiin ja brändilauseelmiin:

1. Elinvoima, yrittäjäyys, työllisyys ja kestävyys
 - tukee kestävästä kehitystä ja on idyllisesti elinvoimainen
 - on kuntastrategian ja brändilausemien mukaista toimintaa
 - lisää omatoimisuutta ja kekseliäisyyttä
 - tarjoaa paikallisille yrityksille asiakkaita
 - tukee matkailua
 - on vaihtoehto tai lisä loma-asutukselle
 - nostaa kunnan imagoa ja markkina-arvoa
 - on tehokas maankäyttömuoto
 - tukee yrittäjyyttä ja tarjoaa työmahdollisuuksia mm. maanrakennus-, puutarha-, rakennus- ja huoltotfirmoille
 - tarjoaa kesätyömahdollisuuksia nuorille
 - lisää ostovoimaa ja kunnan verotuloja
 - on positiivisen kiinnostuksen kohde eri vaiheissaan
 - lisää kunnan veto- ja pitovoimaa
 - suuntaa tulevaisuuteen

2. Onnellisesti yhteisöllinen kulttuuri luo vahvan perustan Rantasalmen menestykselle
 - luo yhteenkuuluvuutta ja sosiaalista kanssakäymistä
 - lisää yhteisön ja yhteisöllistä viihtyvyyttä
 - tarjoaa yhteistoimintaa ja talkoohenkeä niin kuntalaisille kuin matkailijoillekin
 - hyvin hoidettu alue palvelee virkistysalueena meille kaikille
 - tuo parhaimmillaan kuntaan päin muuttoliikettä lähialueilta ja kauempaakin
 - houkuttelee uusia kävijöitä, jopa asukkaita kuntaan
 - mahdollistaa monipuolisen väestörakenteen
 - kehittää toimintaa, yhteistoimintaa ja tapahtumia kolmannen sektorin, yhdistysten, järjestöjen, mm. 4H-yhdistyksen, yritysten ja muiden toimijoiden kanssa

3. Hyvinvointi, terveys ja osallisuus
 - tarjoaa puhdasta lähiruokaa ja omavaraisuutta
 - antaa mahdollisuuden ekologiseen vapaa-ajan viettoon
 - lisää virikkeitä ja harrastusmahdollisuuksia eri ikäisille ja eri ryhmille
 - mahdollistaa itsensä kehittämisen ja toteuttamisen
 - tukee ja parantaa mielen ja kehon terveyttä ja kokonaisvaltaista hyvinvointia
 - tarjoaa yhteisen puuhastelun kautta sosiaalista hyvinvointia ja turvallisuutta
 - kohentaa kuntoa ja lisää liikuntaa kaiken ikäisille, myös vanhuksille
 - mahdollistaa rentoutumisen arkisten kiireiden keskellä
 - lisää positiivista pohinää ja tulevaisuuteen suuntautumista

4. Puhdas luonto ja viihtyvyys
 - tukee luonnollisesti kestäväää kehitystä brändin ja strategian mukaisesti
 - edistää luonnon monimuotoisuutta sekä sen moninaista hyvinvointia
 - on osa taajaman vihreitä keuhkoja ja kunnallisia viher- ja virkistysalueita
 - toimii koulujen, päiväkotien ja erilaisten valistusjärjestöjen ympäristökasvatuksellisenä opetusalueena ja -kohteena
 - luo kauneutta ja viihtyvyyttä
 - on edullista maan hankintaa ja käyttöä ja säästää rantoja

Esitämme, että Rantasalmen kunta:

- **kartoittaa kunnassa siirtolapuutarhatoiminnan mahdollisuudet maankäytön ja kaavoituksen näkökulmasta ja sen, onko kunnalla tarjota sopivaa, sopivan kokoista ja riittävän pitkäaikaista tonttimaata vuokrattavaksi perustettavalle yhdistykselle toimintaa varten**

- **selvittää hankkeen kustannukset**

- **selvittää siirtolapuutarhaa koskevan kiinnostuksen esim. järjestämällä yhteisen tilaisuuden ja kyselyjä, joilla kartoitetaan kiinnostusta ja sitoutumista siirtolapuutarhatoimintaa kohtaan**

- **selvittää mahdollisuudet omannäköisemme siirtolapuutarhahankkeen toteuttamiseen konkreettisella tasolla Rantasalmella (yhdistyksen perustaminen, hankerahoitukset ym.) yhdessä yritysten, kolmannen sektorin ja kiinnostuneiden kanssa.**

4.11.2024

Minja Lääperi

Marja Riitta Linnaranta

Veli-Matti Luukkonen

Mirja Repo Ketola